

Będzie „Mechaniczne Oko”

Jest to trzecia (po ścieżkach dydaktycznych Kino Polonia oraz Materia Kina) wystawa stała przewidziana w NCKF. Wszystkie zostały zaprojektowane sześć lat temu przez konsorcjum nsMoonStudio. „Mechaniczne oko” znajdować się będzie pod zabytkową Halą Maszyn byłej elektrociepłowni EC1, na powierzchni około 1000 metrów kwadratowych. To przedsięwzięcie jest częścią większego projektu rozbudowy i poszerzenia oferty kulturalno-edukacyjnej EC1.

Wystawa dotyczy przemian technologicznych w kinie – od zabawek optycznych XIX wieku przez analog, błonę filmową, czyli okres XX wieku, po współczesną cyfryzację. Zwiedzanie odbywać się będzie liniowo według zasady odwróconej chronologii – zaczynamy od teraźniejszości, cofamy się do wieku XIX i wracamy do czasów dzisiejszych bogatsi o zgromadzoną wiedzę. Ma to być opowieść o tym, jak technologia służyła kreowaniu iluzji optycznych, jak te iluzje były coraz bardziej doskonałe, wciągające i ogarniające. Wystawa jest planowana jako interaktywna przestrzeń, gdzie zwiedzający będą mogli nie tylko oglądać, ale i uczestniczyć w rozmaitych aktywnościach edukacyjnych.

Projekt zakłada również stworzenie interaktywnych stanowisk multimedialnych, które pozwolą zwiedzającym na głębsze zrozumienie i doświadczenie technik audiowizualnych. Jedno z nich to interaktywny symulator wiązki światła w postaci gry zręcznościowej. Demonstruje on, jak fala świetlna staje się zbiorem zer i jedynek. Uczestnik jest najpierw światłem i rusza w podróż przez obiektyw do wnętrza urządzenia, tu na matrycy staje się prądem, który trafia na układ elektroniczny przetwarzający go w ciąg zer i jedynek, by w końcu wylądować na karcie pamięci.

Najcenniejszym obiektem wystawy „Mechaniczne oko” jest urządzenie, które w skrócie nazywa się newton. Trójobiektywowa obrotowa elektryczna latarnia magiczna to eksperymentalny model sprzed roku 1897, w którym obiektywy skierowane są w różne strony. Była to próba stworzenia projekcji 360 st. Są trzy takie obiekty na świecie – w Hiszpanii, na Sorbonie i w NCKF. Działają dwa: francuski i łódzki, a używane publicznie będzie tylko nasze. Kuratorzy pozyskali go od zaprzyjaźnionego antykwariusza z Paryża.

Scenograficzną stylistyką całej prezentacji będzie steampunk (rodzaj fantazji futurystycznej, ale odsadzonej w XIX wieku i związanej z przemysłowymi urządzeniami parowymi – rury, śruby, pokrętła), a kolorystyka ma oscylować wokół bieli, szarości i brązów. Na wystawie znajdzie się ponad 8 tysięcy rur, a złączek i kolanek – dwa razy tyle. Same stanowiska też będą stylizowane – np. gogle wiarowe zostały zaprojektowane jak maska spawalnicza osadzona w świecie Conana Barbarzyńcy. Do oglądania filmów reklamowych posłuży peryskop. Stanowiska fotoplastykonu pomyślano w kształcie robotobeczek parowych, a pokazywać będą współczesną Łódź. Ekspozycję mamy także usłyszeć – stukoty, warkoty, sprzężenia, zgrzyty, świsty odgłosy pracy różnych urządzeń związanych z filmem – to będzie jej klimat audialny.

W ramach projektu, Narodowe Centrum Kultury Filmowej planuje także serie działań edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży, jak również dorosłych. Wystawa „Mechaniczne Oko” ma być miejscem, gdzie różne pokolenia będą mogły wspólnie odkrywać, uczyć się i doceniać złożoność oraz piękno mediów audiowizualnych.

Całkowita wartość projektu „Poszerzenie oferty kulturalno-edukacyjnej Narodowego Centrum Kultury Filmowej - etap Mechaniczne Oko” to ponad 46 mln zł. Termin realizacji od 1 czerwca 2024 do 31 grudnia 2028.